

ความร่วมมือจากต่างประเทศ ในการสนับสนุนการพัฒนาข้าราชการ

นางสาวสุชาดา ไทยบรรเทา*

ข้าราชการพลเรือน นับว่าเป็นกำลังการผลิตที่สำคัญในการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งอาจจะนำไปสู่ผลสำเร็จและสัมฤทธิ์ของงานภาครัฐได้ รัฐบาลจึงได้มีการกำหนดนโยบายด้านพัฒนาบุคลากรในภาครัฐมาตลอด และเพื่อให้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง จึงได้มีการประกาศนโยบายพัฒนาข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ 3 มกราคม 2532

1. นโยบายการพัฒนาข้าราชการ

นโยบายพัฒนาข้าราชการพลเรือนดังกล่าว กำหนดให้มีการส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการพลเรือนทุกคน ทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบริหารระดับสูงอย่างทั่วถึง เป็นระบบ มีประสิทธิภาพ ประหยัด และต่อเนื่อง สนับสนุนให้ข้าราชการสามารถพัฒนาตนเองได้ โดยมุ่งให้ข้าราชการพลเรือนมีความรู้ ทักษะ และทัศนคติเหมาะสมที่จะปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้พร้อมที่จะแก้ปัญหาของประเทศ และรับการเปลี่ยนแปลงของราชการในอนาคต ทั้งนี้ได้กำหนดให้สำนักงานประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน ก.พ. กรมวิเทศสหการ กรมบัญชีกลาง สถาบันการฝึกอบรมข้าราชการและสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ร่วมมือสนับสนุนและประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ในด้านงบประมาณ กำลังคน ความช่วยเหลือต่างประเทศ วิทยากร และการดำเนินการพัฒนาข้าราชการพลเรือนให้เป็นไปตามนโยบายพัฒนาข้าราชการพลเรือน และให้

สำนักงาน ก.พ. เป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

การที่รัฐบาลได้มีการประกาศนโยบายพัฒนาข้าราชการพลเรือนดังกล่าว ทำให้ส่วนราชการต่าง ๆ มีความตื่นตัวมากขึ้นในการดำเนินการตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยได้มีการกำหนดมาตรการพัฒนากำลังคนภาครัฐไว้อย่างต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และได้มีการกำหนดเกี่ยวกับหลักการการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของข้าราชการพลเรือน ไว้ใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกด้วย

2. กลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาข้าราชการ

ตามหลักการการเพิ่มพูนประสิทธิภาพของข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดกลุ่มข้าราชการที่จะต้องมีการพัฒนาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มข้าราชการที่ได้รับทราบบรรจุเข้ารับราชการใหม่และข้าราชการระดับปฏิบัติ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มข้าราชการซึ่งทำหน้าที่บังคับบัญชา

กลุ่มที่ 3 กลุ่มข้าราชการซึ่งไม่ได้ทำหน้าที่บังคับบัญชา

กลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว เป็นกลุ่มข้าราชการในระบบที่รับราชการกระจายอยู่ตามกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ที่มีโอกาสได้รับการพัฒนาตามหลักการเพิ่มพูนประสิทธิภาพดังกล่าว

แต่ในความเป็นจริงแล้ว ยังมีกลุ่มบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบราชการและได้รับการพัฒนาตามหลักการดังกล่าวด้วย การพัฒนา

* ผู้อำนวยการกองดำเนินงานด้านทุน กรมวิเทศสหการ

บุคคลที่ยังไม่ได้เข้าสู่ระบบราชการหรือกลุ่มนอกระบบนั้น เป็นกลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับทุนศึกษา หรือที่เรียกว่า “นักเรียนทุนรัฐบาลไทย” เพื่อศึกษาระดับปริญญาตรี โท เอก ที่จะต้องกลับมารับราชการภายหลังที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ซึ่งถือว่ากลุ่มนักเรียนทุนรัฐบาลไทยนี้ อยู่ในฐานะที่ควรจะมีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในด้านการผลิตและการประกอบกิจการต่าง ๆ ของประเทศในภาครัฐได้เป็นอย่างดี สำหรับการพัฒนาข้าราชการในระบบ อาจแบ่งกลุ่มตามแนวทางการพัฒนาออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการที่พัฒนาด้วยตนเอง และ กลุ่มข้าราชการที่ได้รับการพัฒนาจากภาครัฐ และในกลุ่มนี้เองที่มีบางท่านได้รับโอกาสได้ไปศึกษา ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ในต่างประเทศ เพื่อรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี อันจำเป็นที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่ากลุ่มข้าราชการในระบบกลุ่มนี้กว่าร้อยละ 90 ได้รับทุนที่รัฐบาลต่างประเทศมอบให้รัฐบาลไทย

3. บทบาทของหน่วยงาน

ตามที่รัฐบาลได้กำหนดหน่วยงานหลักที่ให้ความร่วมมือ สนับสนุน และประสานงานกับกระทรวง ทบวง กรมต่างๆ ในการดำเนินการพัฒนาข้าราชการไว้แล้วนั้น แต่หากจะพิจารณากลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มนอกระบบ จะเห็นได้ว่า สำนักงาน ก.พ. จะเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนากลุ่มนอกระบบ เพื่อที่จะนำกลุ่มบุคคลกลุ่มนี้เข้าสู่ระบบราชการ ในขณะที่กรมวิเทศสหการจะเป็นหน่วยงานหลักในการนำความร่วมมือจากต่างประเทศมาพัฒนาบุคลากรนอกระบบ

กรมวิเทศสหการ ในฐานะตัวแทนของรัฐบาลไทยในการบริหารและประสานงานความร่วมมือจากต่างประเทศ ที่มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการทุนประเภท 1 (ข) ซึ่งเป็นทุนที่รัฐบาลต่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือนิติบุคคลต่างประเทศ มอบให้รัฐบาลไทยเพื่อส่งข้าราชการไปศึกษา ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน หรือปฏิบัติการวิจัย ทั้งในประเทศและต่างประเทศ และรัฐบาลไทยตกลงรับทุนตามที่กรมวิเทศสหการจะประกาศให้ทราบ ทั้งนี้ ไม่ว่าทุนนั้นจะจ่ายผ่านกระทรวง

หรือ กรม หรือ จ่ายให้ผู้รับทุนโดยตรง หรือ จ่ายโดยวิธีการอื่นใด

อย่างไรก็ตาม ทุนที่กรมวิเทศสหการดำเนินการเป็นเพียงทุนส่วนเดียวเท่านั้น มิใช่ทุนทั้งหมดของประเทศไทย แต่ยังมีทุนประเภทอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยส่วนราชการอื่น ๆ เช่น ทุนที่ต้องดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการให้ข้าราชการไป ศึกษาฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ณ ต่างประเทศ ซึ่งมีสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ เป็นต้น

4. ลักษณะทุนประเภท 1 (ข)

ทุนประเภท 1 (ข) แบ่งออกตามลักษณะการจัดสรรได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ทุนภายใต้โครงการ คือ ทุนที่ได้รับจัดสรรภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโครงการไปศึกษา ฝึกอบรม ศึกษาดูงาน สัมมนา ประชุม หรือปฏิบัติการวิจัย ตามความเหมาะสมและจำเป็น

2. ทุนนอกโครงการ มี 2 ประเภท คือ

- 2.1 ทุนที่ส่วนราชการเสนอขอมา

- 2.2 ทุนที่แหล่งผู้ให้เสนอให้เป็นทุนประจำปีและทุนที่แจ้งมาเป็นครั้งคราว

5. การจัดสรรทุน

ในการพิจารณาจัดสรรทุนที่ได้รับจากต่างประเทศ กรมวิเทศสหการมีหลักการที่จะจัดสรรทุนให้แก่ส่วนราชการต่าง ๆ อย่างเป็นธรรม และกระจายโอกาสไปยังส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกันบนพื้นฐานของความโปร่งใส และเพื่อให้การพิจารณาจัดสรรทุนแต่ละประเภทสามารถสนองตอบต่อแผนพัฒนากำลังคนของประเทศมากที่สุด กรมวิเทศสหการยังได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานจัดสรรทุนด้วย

การรับความร่วมมือจากต่างประเทศด้านทุนเพื่อนำมาพัฒนาข้าราชการนั้น กรมวิเทศสหการไม่ได้เน้นการพัฒนาเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นพิเศษ

แต่พยายามที่จะให้มีการกระจายการพัฒนาไปใน ทุกสาขา ซึ่งในปัจจุบันแหล่งผู้ให้ทุนกว่า 20 แหล่งที่เสนอให้ทุนแก่รัฐบาลไทยเป็นทุนประจำปี และทุนที่แจ้งมาเป็นครั้งคราวได้เสนอให้ทุนในหลากหลายสาขาและหลากหลายหลักสูตร ตามนโยบายของแหล่งผู้ให้แต่ละแห่งและศักยภาพของประเทศผู้ให้แต่ละประเทศ

ในการแจ้งเสนอให้ทุน แหล่งผู้ให้ทุนจะแจ้งหลักสูตรพร้อมเงื่อนไขต่าง ๆ ในการขอรับทุน เช่น รายละเอียดหลักสูตร คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าร่วมหลักสูตร และอื่น ๆ ซึ่งทำให้การพิจารณาจัดสรรทุนมีกรอบและแนวทางที่ชัดเจน แต่บางครั้งเงื่อนไขที่แหล่งผู้ให้ทุนกำหนดเช่น ผู้เข้าร่วมหลักสูตรต้องเป็นระดับผู้บริหาร อายุไม่เกิน 40 ปี มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรอย่างน้อย 5 ปี เป็นต้นอาจกลายเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาข้าราชการของรัฐบาลไทยก็ได้เช่นกัน

ในการจัดสรรทุนเพื่อพัฒนาข้าราชการกรมวิเทศสหการจะเน้นการให้ทุนเพื่อพัฒนาข้าราชการพลเรือนเป็นหลัก เนื่องจากประเทศผู้ให้ส่วนใหญ่มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะไม่ให้ทุนภายใต้ความร่วมมือเพื่อพัฒนาข้าราชการทหาร และบางประเทศผู้ให้จะไม่ให้ทุนแก่ข้าราชการตำรวจด้วย เพราะประเทศเหล่านี้ ได้ให้ความร่วมมือทางการทหารหรือตำรวจ แยกต่างหากออกไปจากความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ให้กับรัฐบาลไทยแล้ว

สำหรับทุนหลักสูตรประจำปี ซึ่งหมายความถึงทุนที่แหล่งผู้ให้เสนอให้ทุนแก่ประเทศไทยมาก่อนเป็นเวลาพอสมควร และคาดว่า ในปีต่อไปแหล่งผู้ให้ทุนจะเสนอให้ทุนดังกล่าวมาอีก กรมวิเทศสหการจะดำเนินการจัดสรรทุนหลักสูตรประจำปีไว้เป็นการล่วงหน้า แล้วแจ้งหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรทุนให้ดำเนินการพิจารณาเสนอชื่อผู้สมัครรับทุนเป็นการล่วงหน้าเช่นกัน เพื่อให้หน่วยงานมีระยะเวลาเพียงพอในการดำเนินการและผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมีระยะเวลาเตรียมตัวในการเข้ารับการศึกษาภาษาอังกฤษ อันเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับทุน การดำเนินการล่วงหน้าดังกล่าวนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักการของกรมวิเทศสหการที่

จะกระจายโอกาสการได้รับทุนไปยังส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงนั่นเอง

6. กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับทุน

การพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับทุนก่อนที่จะเสนอชื่อไปยังแหล่งผู้ให้ทุนค่อนข้างจะมีขั้นตอนหลายขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกของหน่วยงานเพื่อคัดเลือกข้าราชการ/เจ้าหน้าที่ในสังกัดว่า ใครควร จะได้รับการเสนอชื่อจากสังกัดให้เป็นผู้สมัครรับทุน ซึ่งหน่วยงานจะต้องมีหนังสือเสนอชื่อผู้สมัครรับทุนไปยังกรมวิเทศสหการตามวันที่กำหนด

เมื่อกรมวิเทศสหการได้รับหนังสือแจ้งเสนอชื่อจากหน่วยงานแล้ว กรมวิเทศสหการจะตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อว่า มีคุณสมบัติของผู้สมัครขอรับทุนประเภท 1 (ข) ครบถ้วนหรือไม่ และมีคุณสมบัติเฉพาะตามที่แหล่งผู้ให้ทุนกำหนด สำหรับการเข้าร่วม หลักสูตรนั้น ๆ หรือไม่ เช่น ความรู้พื้นฐาน ประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้อง อายุ ฯลฯ และผู้สมัครรับทุนศึกษาจะต้องมีผลการศึกษา (GPA) ในระดับที่กำหนด ซึ่งคุณสมบัติที่กำหนดโดยแหล่งผู้ให้นี้ กรมวิเทศสหการไม่สามารถพิจารณาผ่อนผันให้ได้

นอกจากคุณสมบัติต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ยังมีคุณสมบัติของผู้สมัครรับทุนอีกข้อหนึ่งที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในระเบียบ ก.ช.ด. คือ เป็นผู้มีความรู้ภาษาต่างประเทศที่จะใช้ในการศึกษา มีกอบรมดูงาน และในขณะที่ยังแหล่งผู้ให้ทุนส่วนใหญ่จัดหลักสูตรเป็นภาษาอังกฤษ ดังนั้น การทดสอบความรู้ภาษาอังกฤษของผู้สมัครรับทุนที่กรมวิเทศสหการจึงเป็นเกณฑ์การคัดเลือกที่สำคัญในกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับทุน ทั้งนี้ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าผู้สมัครรับทุนมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในระดับดีเพียงพอที่จะเข้าร่วมหลักสูตรต่าง ๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมหลักสูตรมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ต่อหน่วยงานเจ้าสังกัด อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศต่อไปได้

แม้ว่าแหล่งผู้ให้ทุนส่วนใหญ่จะกำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ภาษาอังกฤษไว้เพียงว่า

มีความรู้ภาษาอังกฤษดี แต่มีบางแหล่ง ผู้ให้ที่กำหนดระดับความรู้ภาษาอังกฤษไว้อย่างชัดเจน เช่น รัฐบาลออสเตรเลียและ รัฐบาลนิวซีแลนด์ ที่กำหนดให้ผู้สมัครรับทุนศึกษาจะต้องมีผลการทดสอบ IELTS ระดับ 6.5 ซึ่งเป็นความต้องการของมหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียและประเทศนิวซีแลนด์ แต่หากผู้สมัครรับทุนมีผลการทดสอบ IELTS ระดับ 5.5 หรือระดับ 6 และยังมีระยะเวลาเพียงพอ รัฐบาลออสเตรเลีย/รัฐบาลนิวซีแลนด์ อาจจะสามารถสนับสนุนให้เข้ารับการอบรมภาษาอังกฤษในประเทศไทยเป็นเวลา 3 เดือนหรือ 6 เดือนเพื่อที่จะสามารถมีผลการทดสอบ IELTS ระดับ 6.5 เช่นเดียวกับรัฐบาลเยอรมนีที่จะให้ผู้สมัครรับทุนเข้ารับการอบรมภาษาเยอรมันที่สถาบันเกออร์เก ว่าเป็นเวลา 6 เดือนก่อนที่จะเดินทางไปเข้าร่วมหลักสูตรที่ประเทศเยอรมนี

ผลการทดสอบภาษาอังกฤษของกรมวิเทศสหการได้เป็นที่ยอมรับของแหล่งผู้ให้ถึงความมีมาตรฐานและความเชื่อถือได้มาตลอด เช่น รัฐบาลเนเธอร์แลนด์ ได้กำหนดให้ผู้สมัครรับทุนต้องมีผลการทดสอบภาษาอังกฤษของกรมวิเทศสหการไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 โดยในการส่งใบสมัครรับทุนให้สถาบันต่าง ๆ ในประเทศเนเธอร์แลนด์พิจารณา กรมวิเทศสหการจะต้องแนบใบรับรองผลการทดสอบภาษาอังกฤษไปด้วย โดยผู้สมัครรับทุนไม่ต้องไปเข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษ เช่น การทดสอบ IELTS อีก

กระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับทุนของกรมวิเทศสหการ เป็นกระบวนการคัดเลือกของรัฐบาลไทยเท่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นการสิ้นสุดกระบวนการคัดเลือกผู้สมัครรับทุน เพราะกระบวนการคัดเลือกขั้นสุดท้ายจะอยู่ที่แหล่งผู้ให้ทุน โดยกรมวิเทศสหการจะแจ้งไว้อย่างชัดเจนว่า “ผลการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครรับทุนในขั้นสุดท้ายขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแหล่งผู้ให้ทุน”

7. การสนับสนุนการพัฒนาข้าราชการ

ดังที่กล่าวแล้วว่า กว่าร้อยละ 90 ของข้าราชการในระบบที่ได้มีโอกาสไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ในต่างประเทศ ได้รับการสนับสนุนทุนจากแหล่งผู้ให้

ต่างประเทศที่มอบให้รัฐบาลไทย แต่ความต้องการความร่วมมือจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาข้าราชการดังกล่าว ไม่ได้มีการกำหนดเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น บทบาทที่สำคัญที่สุดของกรมวิเทศสหการ คือ การจัดหาความร่วมมือจากต่างประเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรของประเทศให้ได้มากที่สุด ซึ่งหากจะพิจารณาจำนวนทุนที่ประเทศไทยได้รับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2539 ถึงปีงบประมาณ 2543 ปรากฏดังนี้

ปีงบประมาณ	จำนวน(ทุน)
2539	1,288
2540	1,143
2541	1,363
2542	1,617
2543	1,952

จะเห็นได้ว่า บทบาทการดำเนินงานของกรมวิเทศสหการในเรื่องนี้ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งโดยสามารถจัดหาความร่วมมือจากต่างประเทศด้านทุนได้เพิ่มมากขึ้นทุกปี แม้ว่าความร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศที่ประเทศไทยได้รับจะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม

จากตารางความร่วมมือด้านทุนที่ประเทศไทยได้รับจำแนกตามหน่วยงาน จะเห็นว่าการกระจายการได้รับทุนไปสู่หน่วยงานต่างๆในระบบราชการเป็นไปอย่างทั่วถึง แต่เนื่องจากไม่ได้มีการรวบรวมข้อมูลการจัดสรรทุนว่าหน่วยงานใดได้รับการจัดสรรทุนเป็นจำนวนที่ทุน/หลักสูตร จึงไม่สามารถพิจารณาอัตราการได้รับทุนต่อการได้รับจัดสรรทุนของหน่วยงานได้

อย่างไรก็ตาม อาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการในระบบมีโอกาสจะได้รับการพัฒนาด้วยความร่วมมือจากต่างประเทศทุกท่านไม่ว่าจะเป็นข้าราชการในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค และเมื่อได้รับโอกาสแล้วจะสามารถฉกฉวยโอกาสนั้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับแต่ละท่านว่า จะมีคุณสมบัติครบถ้วนเหมาะสมตามที่รัฐบาลไทยและแหล่งผู้ให้ทุนกำหนดหรือไม่

ความร่วมมือด้านทุนที่ประเทศไทยได้รับ จำแนกตามหน่วยงานเจ้าสังกัด
ปีงบประมาณ 2539 - 2543

หน่วยงานเจ้าสังกัด	จำนวนทุน				
	2539	2540	2541	2542	2543
- หน่วยงานอิสระ	54	53	42	79	88
- สำนักนายกรัฐมนตรี	102	144	125	139	189
- กระทรวงกลาโหม	3	1	6	3	2
- กระทรวงการคลัง	24	15	45	63	59
- กระทรวงการต่างประเทศ	9	1	9	14	14
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	209	139	138	146	226
- กระทรวงการพลังงาน	70	53	60	72	110
- กระทรวงพาณิชย์	25	27	53	45	70
- กระทรวงมหาดไทย	113	116	140	112	128
- กระทรวงยุติธรรม	3	6	4	11	15
- กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ	68	73	55	79	99
- กระทรวงศึกษาธิการ	197	149	186	134	167
- กระทรวงสาธารณสุข	103	70	122	81	118
- กระทรวงอุตสาหกรรม	97	131	135	175	115
- ทบวงมหาวิทยาลัย	136	99	142	272	398
- กระทรวงแรงงาน	26	28	48	63	56
- หน่วยงานเอกชนไทย	49	38	53	63	98
- หน่วยงานเอกชนต่างประเทศ	-	-	-	12	-
รวมจำนวนทุน	1,288	1,143	1,363	1,617	1,952

ที่มา : กรมวิเทศสหการ

8. สรุป

แม้ว่าจะยังไม่มีผลการประเมินผลผู้รับทุนอย่างจริงจัง แต่จากรายงานการรับทุนที่ผู้รับทุนส่งให้กรมวิเทศสหการ ในภาพรวมอาจกล่าวได้ว่าความร่วมมือทางวิชาการจากต่างประเทศด้านทุนได้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังคนภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในทิศทางที่ย่านวยประโยชน์ให้แก่ภาครัฐ อันเป็นผลนำไปสู่ความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องตลอดมา